

Förfarandet när ett beslag har hävts

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2008/09:227 Förfarandet när ett beslag har hävts.

Vad som ska ske med ett beslagtaget föremål när beslaget hävts är inte generellt reglerat i lag. I propositionen föreslås att bestämmelser införs som anger till vem ett beslagtaget föremål ska lämnas ut när beslaget hävs. Om det inte finns någon som föremålet kan lämnas ut till eller det inte hämtas ut inom en viss tid, får den myndighet som förvarar föremålet sälja det för statens räkning eller förstöra det. Förslaget syftar till att förbättra hanteringen av föremål som varit tagna i beslag. Förslaget förväntas medföra större möjligheter för enskilda att ta till vara sin rätt samtidigt som förvaringskostnaderna minskar och administrationen förenklas. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2010.

Det har inte väckts några motioner med anledning av propositionen.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Förfarandet när ett beslag har hävts	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	6
Propositionen	6
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Förfarandet när ett beslag har hävts

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i rättegångsbalken, och
2. lag om ändring i lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegoods m.m.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:227.

Stockholm den 5 november 2009

På justitieutskottets vägnar

Thomas Bodström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Thomas Bodström (s), Inger Davidson (kd), Henrik von Sydow (m), Krister Hammarbergh (m), Margareta Persson (s), Johan Linander (c), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Inge Garstedt (m), Christer Adelsbo (s), Helena Bouveng (m), Lena Olsson (v), Kerstin Haglö (s), Otto von Arnold (kd), Mehmet Kaplan (mp), Anders Hansson (m) och Helena Bargholtz (fp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 7 december 2000 att tillsätta en beredning med uppgift att verka för rättsväsendets utveckling (dir. 2000:90, dir. 2001:61 och dir. 2003:145). Beredningen antog namnet Beredningen för rättsväsendets utveckling (BRU). BRU överlämnade i februari 2006 slutbetänkandet Ett effektivare brottmålsförfarande – några ytterligare åtgärder (SOU 2005:117). Betänkandet har remissbehandlats (dnr Ju2006/1015/DOM).

I den nu aktuella propositionen behandlas de delar av BRU:s slutbetänkande som avser frågor om beslag.

Lagrådet har inte haft någon erinran mot lagförslagen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i *bilaga 1* och lagförslagen finns i *bilaga 2*.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Vad som ska ske med ett beslagtaget föremål när beslaget hävts är inte generellt reglerat i lag. I propositionen föreslås att bestämmelser införs som anger till vem ett beslagtaget föremål ska lämnas ut när beslaget hävs. Om det inte finns någon som föremålet kan lämnas ut till eller det inte hämtas ut inom en viss tid, får den myndighet som förvarar föremålet sälja det för statens räkning eller förstöra det. Förslaget syftar till att förbättra hanteringen av föremål som varit tagna i beslag. Förslaget förväntas medföra större möjligheter för enskilda att ta till vara sin rätt samtidigt som förvaringskostnaderna minskar och administrationen förenklas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2010.

Utskottets överväganden

Förfarandet när ett beslag har hävts

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Bakgrund och förslag

Det saknas en generell lagreglering av vad som ska ske med beslagtagna egendom när beslaget har hävts. Frågan om det bör införas en sådan reglering har varit föremål för överväganden i olika sammanhang. Regeringen anför att rättssäkerhetsskäl talar för att frågan om till vem egendom ska lämnas ut när ett beslag hävs bör regleras i lag. Att det saknas en reglering av vad som ska ske med egendom som inte kan lämnas ut till någon eller som inte hämtas, medför dessutom enligt regeringen förhållandevis stora kostnader och en administrativ börda för de myndigheter som förvarar egendomen. Regeringen anför att såväl rättssäkerhetsskäl som möjligheten att göra tydliga effektivitetsvinster talar för att införa en generell lagreglering om förfarandet när ett beslag har hävts.

Regeringen föreslår i propositionen att en generell lagreglering om förfarandet när ett beslag har hävts införs.

Utskottets ställningstagande

Propositionen har inte föranlett något motionsyrkande eller några andra erinringar under utskottsbehandlingen. Utskottet kan inte komma till någon annan slutsats än att den föreslagna lagstiftningen bör antas och att den är ändamålsenligt utformad.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen antar de i propositionen framlagda lagförslagen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:227 Förfarandet när ett beslag har hävts:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i rättegångsbalken,
2. lag om ändring i lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att det i rättegångsbalken ska införas två nya paragrafer, 27 kap. 8 a och 8 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 kap.**8 a §**

När ett beslag har hävts ska, om föremålet inte enligt 4 a § ska lämnas ut till målsäganden eller någon som trätt i dennes ställe, föremålet lämnas ut till den hos vilken beslaget har gjorts. Gör denne inte anspråk på föremålet eller kan det inte utredas hos vem beslaget har gjorts, ska föremålet lämnas ut till den som gör anspråk på det om denne kan visa sannolika skäl för sin rätt till föremålet.

Om den som ett föremål ska lämnas ut till enligt första stycket inte hämtar det, eller föremålet inte kan lämnas ut till någon enligt samma stycke, tillämpas lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m.

8 b §

När ett föremål enligt 8 a § ska lämnas ut till den hos vilken beslaget gjorts eller den som gör anspråk på föremålet ska denne så snart som möjligt efter det att beslaget har hävts, underrättas om att föremålet kan hämtas och att det, om det inte hämtas, kan komma att säljas för statens räkning eller förstöras.

Om det i fall som avses i 8 a § är känt att någon annan också har

*drabbats av beslaget ska även
denne underrättas om att beslaget
har hävts och, om föremålet ska
lämnas ut, till vem utlämnandet
ska ske.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m.

dels att 1, 7–9 och 11 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 2 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag gäller, om *ej* annat följer av *bestämmelser* i lag eller annan författning, egendom som

1. tillfallit staten på grund av förverkande,

2. tillfallit staten enligt lagen (1938:121) om hittegods,

3. tagits i förvar enligt lagen (1974:1065) om visst stöldgods m.m. *eller*

4. omhändertagits med stöd av 24 a § polislagen (1984:387).

Denna lag gäller, om *inte* annat följer av lag eller annan författning, egendom som

3. tagits i förvar enligt lagen (1974:1065) om visst stöldgods m.m.,

4. omhändertagits med stöd av 24 a § polislagen (1984:387), *eller*

5. omfattas av 27 kap. 8 a § *andra stycket* rättegångsbalken.

2 b §

Egendom som ska lämnas ut enligt 27 kap. 8 a § första stycket rättegångsbalken ska i minst en månad efter delgivning av en sådan underrättelse som avses i 27 kap. 8 b § första stycket rättegångsbalken finnas tillgänglig för avhämtning hos den myndighet som förvarar den. Om egendomen inte hämtas ut inom denna tid, ska det förfaras med den på det sätt som anges i denna lag.

Egendom som inte kan lämnas ut till någon enligt 27 kap. 8 a § första stycket rättegångsbalken ska i minst tre månader efter det att beslaget hävdes finnas

¹ Senaste lydelse 2004:1030.

tillgänglig hos den myndighet som förvarar den. Därefter ska det förfaras med den på det sätt som anges i denna lag. Om egendomens värde sannolikt överstiger en fjärdedel av det prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring som gällde då beslaget gjordes, tillämpas dock denna lag först efter det att tre månader har förflutit sedan den myndighet som förvarar egendomen genom kungörelse uppmanat ägaren eller annan rättsinnehavare att göra anspråk på den.

7 §²

Gör ägaren eller annan rättsinnehavare anspråk på egendom som tagits i förvar med stöd av lagen (1974:1065) om visst stöldgods m.m. *eller* egendom som omhändertagits med stöd av 24 a § polislagen (1984:387) *skall* den lämnas ut till *honom eller henne* efter beslut av *polismyndigheten*, om *den* inte redan har sålts eller förstörts.

Har egendomen reparerats eller på annat sätt förbättrats, är den som gör anspråk på egendomen enligt första stycket skyldig att betala kostnaden för förbättringen innan *han eller hon får ut* egendomen. *Betalar han eller hon* inte inom en månad efter det att särskild uppmaning delgivits *honom eller henne*, får egendomen säljas i den ordning som anges i denna lag.

Gör ägaren eller annan rättsinnehavare anspråk på egendom som tagits i förvar med stöd av lagen (1974:1065) om visst stöldgods m.m., egendom som omhändertagits med stöd av 24 a § polislagen (1984:387) *eller egendom som omfattas av 27 kap. 8 a § andra stycket rättegångsbalken* ska den lämnas ut till *rättsinnehavaren* efter beslut av *den myndighet som förvarar egendomen*, om *egendomen* inte redan har sålts eller förstörts.

Har egendomen reparerats eller på annat sätt förbättrats, är den som gör anspråk på egendomen enligt första stycket skyldig att betala kostnaden för förbättringen innan *egendomen lämnas ut*. *Betalas inte förbättringskostnaden* inom en månad efter det att särskild uppmaning delgivits *rättsinnehavaren*, får egendomen säljas i den ordning som anges i denna lag.

² Senaste lydelse 2004:1030.

8 §³

Försäljning av egendom som tagits i förvar med stöd av lagen (1974:1065) om visst stöldgods m.m. *eller* egendom som omhändertagits med stöd av 24 a § polislagen (1984:387) sker för statens räkning.

Har egendomen sålts, har ägaren eller annan rättsinnehavare rätt till ersättning. Denna utgår dock inte med högre belopp än som har influtit vid försäljningen. I de fall som avses i 7 § andra stycket *skall* kostnaden för förbättringen avräknas från ersättningen.

Ansökan om ersättning ges in till Rikspolisstyrelsen *som, efter verkställd utredning i ärendet, prövar frågan om ersättning.*

Försäljning av egendom som tagits i förvar med stöd av lagen (1974:1065) om visst stöldgods m.m., *egendom som omhändertagits med stöd av 24 a § polislagen (1984:387) eller egendom som omfattas av 27 kap. 8 a § andra stycket rättegångsbalken* sker för statens räkning.

Har egendomen sålts, har ägaren eller annan rättsinnehavare rätt till ersättning. Denna utgår dock inte med högre belopp än som har influtit vid försäljningen. I de fall som avses i 7 § andra stycket *ska* kostnaden för förbättringen avräknas från ersättningen.

Ansökan om ersättning *prövas av Rikspolisstyrelsen om en polismyndighet fattat beslutet om försäljning. I annat fall prövas ersättningsfrågan av den myndighet som beslutat om försäljningen.*

9 §⁴

Polismyndighetens beslut i ärende om utlämnande av egendom enligt 7 § första stycket får överklagas hos länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut i sådant ärende samt Rikspolisstyrelsens beslut i ärende som avses i 8 § tredje stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut som avses i 7 § första stycket och 8 § tredje stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

³ Senaste lydelse 2004:1030.

⁴ Senaste lydelse 1995:1700.

11 §⁵

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om

1. sättet för kungörande enligt 2 och 2 a §§,

2. *polismyndighets* förfarande med egendom som avses i denna lag.

1. sättet för kungörande enligt 2–2 b §§,

2. *myndighets* förfarande med egendom som avses i denna lag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

2. Har ett beslag hävts före ikraftträdandet ska i fall som avses i 2 b § andra stycket första meningen tiden som egendomen ska finnas tillgänglig räknas från ikraftträdandet av denna lag.

⁵ Senaste lydelse 2004:1030.